

ความเสมอภาคหญิง - ชาย

ส่วนพัฒนาและบริหารจัดการความรู้
สถาบันดำรงราชานุภาพ

ถึงแม้ว่าเรื่องความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายจะไม่ใช่เรื่องใหม่ที่เพิ่งจะเกิดขึ้นในสังคมไทย แต่ก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับทุกคนทุกเพศที่จะมองข้ามไปไม่ได้ จึงมีแนวคิดที่จะศึกษาถึงข้อเท็จจริง และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในภายภาคหน้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ เพราะโลกเราทุกวันนี้ได้มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่องและมากมาย รวมถึงประเทศไทยด้วยที่มีการแข่งขันกัน

ในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งเรื่องทั้งหมดที่ได้กล่าวถึงล้วนแต่มีความเกี่ยวเนื่องกับความเสมอภาค และสิทธิต่างๆ ในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันภายในสังคม

ปัจจุบันสิทธิและความเสมอภาคหญิงและชายมีความเท่าเทียมกันเพียงแต่ภาพในอดีตที่สร้างไว้เน้นลบออกยาก ทำให้สังคมไทยยังมองผู้หญิงเป็นเพียงช่างทำหลัง และมองผู้ชายเป็นช่างทำหน้า ดังนั้น จึงจะต้องพยายามเปลี่ยนแปลงภาพในอดีตให้ผ่านไปให้ได้

ความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายเป็นประเด็นที่สังคมให้ความสนใจมาหลายปีแล้ว แต่ในสภาพความเป็นจริงของสังคมไทยนั้นการทำงานไม่ว่าจะเป็นในส่วนของภาครัฐหรือภาคเอกชน ต่างก็ยอมรับความเท่าเทียมทางเพศ ถึงแม้ในปัจจุบันโลกเราไม่มีพรหมแดนในทุกเรื่อง เช่น ความรู้ความสามารถ ศักยภาพ โอกาส ก็จะอยู่ที่สังคมจะให้การยอมรับผู้หญิงมากน้อยเพียงใด ถึงแม้จะมีการยอมรับ แต่ในขณะเดียวกันโอกาสที่ผู้หญิงจะเท่าเทียมกับผู้ชายคงจะต้องใช้เวลามากเหมือนกัน

จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมของสังคมตะวันออกไม่ค่อยยอมรับบทบาทศักดิ์ศรี สถานภาพ และความเท่าเทียมมากนัก แต่ในความเป็นจริงผู้หญิงมักจะได้รับมอบหมายให้มีบทบาทและหน้าที่มากมาย จนอาจกล่าวได้ว่าผู้หญิงเป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จหลายๆ เรื่อง เพียงแต่ผู้หญิงไม่ได้ก้าวออกมาอยู่ข้างหน้าเท่านั้นเอง ถ้าจะมองว่า หญิงและชายเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน สิทธิต่างๆ ก็ควรที่จะเท่าเทียมกันทุกประการ แต่อาจจะมีส่วนแตกต่างกันในเรื่องของ บทบาท และ หน้าที่ ตามธรรมชาติ และความเหมาะสมของแต่ละบุคคล

สิ่งที่น่ายินดีและน่าจะมีในเมืองไทยคือ กฎหมายในเมืองไทยสนับสนุนในเรื่องสิทธิที่เท่าเทียมกันของชายและหญิงมากขึ้น และ

ดูเหมือนว่าจะมีแนวโน้มไปในทิศทางที่ดีขึ้นตามลำดับ และมีการยอมรับมากขึ้นภายใต้สังคมไทย แต่สิทธิที่ได้มานั้นจะต้องนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและส่วนรวม

อย่างไรก็ตามมนุษย์คนใดที่ปฏิเสธหน้าที่ของตนเองโดยยกสิทธิมาอ้าง ไม่น่าจะเรียกว่าทำถูกต้อง เช่น ผู้ชายหากยกสิทธิความเป็นผู้นำครอบครัว มาอ้างที่จะละเลยหน้าที่ในบ้าน เช่น การทำงานบ้าน การดูแลคนในครอบครัว แต่อ้างว่ามีหน้าที่ “หาเลี้ยง” เพียงอย่างเดียว เชื่อว่าความสงบสุขอย่างแท้จริง คงเกิดขึ้นได้ยากในครอบครัวนั้นๆ หรือ ผู้หญิง หากยกสิทธิของการเป็นผู้หาเลี้ยง (ที่อาจจะหาเงินได้มากกว่าผู้ชาย) แล้วละเลยบทบาทหน้าที่ของภรรยา ความสงบสุขอย่างแท้จริง ก็คงเกิดขึ้นได้ยากในครอบครัวนั้นๆ เช่นกัน

สิ่งที่สำคัญกว่า **สิทธิ** คือ **หน้าที่** เพราะส่วนใหญ่ ทุกคนชอบคิด แต่ว่า ฉันมีสิทธิ แต่ไม่ค่อยนึกว่า มีหน้าที่อะไรที่ต้องทำบ้างที่ความขัดแย้งเกิดขึ้นในครอบครัว ในที่ทำงาน ในระดับประเทศ เพราะคิดถึงกันแต่เรื่องสิทธิ มากกว่าจะคิดว่า แล้วหน้าที่ของเรา เราทำครบถ้วน ดีแล้วหรือยัง

ความหมายของความเสมอภาคหญิงและชาย

ความเสมอภาค คือ สิทธิของบุคคลที่จะได้รับการปฏิบัติจากรัฐอย่างเท่าเทียมกันภายใต้บทบัญญัติกฎหมายและรัฐธรรมนูญ

ความเสมอภาคเป็นหลักที่ทำให้ประชาชนทุกคนได้รับการปฏิบัติจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน โดยองค์กรต่างๆ ของรัฐ รวมทั้งฝ่ายปกครอง

ให้ต้องปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกัน ในสาระสำคัญอย่างเดียวกัน และปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละคน¹

ความเสมอภาคทางเพศ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้เรียนหนังสือหรือได้ทำงานเท่ากับผู้ชาย หรือทำงานในตำแหน่งหน้าที่เดียวกัน ต้องได้รับเงินเดือนเท่ากัน ความเสมอภาคทางเพศ ยังหมายถึงหญิงและชาย มีบทบาทในการเมือง และอำนาจในการตัดสินใจที่เท่าเทียมกัน

ความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย และการส่งเสริมพลังอำนาจของหญิง ได้มีการกล่าวถึงในระดับสากลเป็นครั้งแรกในการประชุมประชากรและการพัฒนาระหว่างประเทศ (International Conference on Population and Development : ICPD) ณ กรุงไคโร ประเทศอียิปต์ เมื่อปี พ.ศ. 2537 (ค.ศ. 1994) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “ICPD Cairo 94”²

นับแต่นั้นมาโครงการส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศก็ได้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังในหลายประเทศ จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกในปัจจุบัน และในขณะเดียวกันความเสมอภาคทางเพศก็ได้กลายมาเป็นหัวข้อการถกเถียงเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและการพัฒนามนุษย์ ทั้งในระดับสากลและระดับประเทศ

¹ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด 2543

² วารสารประชากรและการพัฒนา สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ปีที่ 25 ฉบับที่ 6 เดือนสิงหาคม - กันยายน 2548

ในประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศได้มีการนำเสนอกฎหมายส่งเสริมสิทธิสตรี มีการทบทวนนโยบายประชากร และสนับสนุนการพัฒนาเพื่อส่งเสริมสิทธิสตรี รวมทั้งมีกลยุทธ์หลายด้าน ได้แก่ ส่งเสริมให้การบริการอนามัยเจริญพันธุ์ มีมาตรการให้หยุดการกระทำรุนแรงในครอบครัว หาหนทางป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี (HIV) และสนับสนุนให้ผู้หญิงมีบทบาททางด้านการเมืองและการจัดการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง

บทบาทของหญิงกับความเสมอภาค

ในระยะเวลาที่ผ่านมาสตรีได้เข้าไปมีส่วนในการพัฒนา หลายด้าน แต่ยังไม่มีโอกาสมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเท่าที่ควร ทั้งในด้านการเมืองและการบริหาร เจตคติเชิงลบต่อสตรีหยั่งรากลึกในสังคมไทย ก่อให้เกิดปัญหา ความไม่เสมอภาคระหว่างหญิงและชายและปัญหาต่างๆ ในสังคม เช่น ปัญหาความรุนแรงต่อสตรี ปัญหาการค้ามนุษย์ เป็นต้น ซึ่งองค์กรต่างๆ ทุกระดับมีความตระหนักและตื่นตัวในการแก้ไขปัญหาอันจะส่งผลกระทบต่อสังคมในอนาคตระยะยาว จึงได้มีการผลักดันเพื่อให้เกิดการเสริมสร้างความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย ที่ปรากฏชัดเจน ได้แก่ พันธสัญญาที่ให้ไว้กับประชาคมโลกตามกรอบแนวทางของอนุสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อ

ภาพจาก : การเสวนาบทบาทสตรี เพื่อรำลึกการให้ความสำคัญกับหลักสิทธิเสมอภาคระหว่างหญิงชาย www.thainewsland.com/

สตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW : Convention on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women)³ ที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมแก่สตรีในการเข้าถึงทรัพยากรการรับบริการพื้นฐาน และได้รับประโยชน์อย่างเป็นธรรมที่แท้จริงมีเป้าหมายที่สำคัญคือ มุ่งส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย และส่งเสริมบทบาทสตรีในการมีส่วนร่วมด้านการเมืองและการบริหาร

นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนอื่นๆ ที่มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายอีกด้วย ประกอบกับแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้ยึดกรอบสำคัญเพื่อการประกันศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ และความเสมอภาคหญิงและชาย ประกอบด้วย 4 เป้าหมาย คือ

1. ให้คนในสังคมมีการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของการเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์มีความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย
2. สังคมมีเจตคติที่เอื้อต่อการส่งเสริมบทบาทของผู้หญิงและชายในการพัฒนาประเทศ

³ แผนแม่บทด้านการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิง-ชาย ปีงบประมาณ 2550-2554 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

3.สตรีได้รับโอกาสในการพัฒนาและมีส่วนร่วมในสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง การบริหาร และการปกครองอย่างเต็มที่

4. สตรีได้รับการคุ้มครองทางสุขภาพ มีความมั่นคงในชีวิตและร่างกาย และเข้าถึงบริการที่ตอบสนองความต้องการของสตรี

สภาพการณ์ของความเสมอภาคในปัจจุบัน

การพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในช่วง 3 - 4 ทศวรรษที่ผ่านมาได้ส่งผลให้สภาพชีวิตความเป็นอยู่ในภาพรวมทั้งผู้หญิง และผู้ชายดีขึ้น และโอกาสต่างๆ ได้เปิดกว้างมากขึ้น และเท่าเทียมกันมากขึ้นตามลำดับ แต่สำหรับผู้หญิงนั้นยังจะต้องเผชิญปัญหาอีกหลายด้าน ทั้งด้านระบบการคิด ความเชื่อ ค่านิยม และประเพณีต่างๆ ที่สืบทอดมาหยั่งรากลึกในสังคม มีส่วนทำให้ความเสมอภาคตามกรอบของกฎหมายไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง ซึ่งในที่สุดแล้วส่งผลให้ผู้หญิงทั้งทาง เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในภาพรวมยังด้อยกว่าผู้ชาย

สถานการณ์ที่ยังด้อยอยู่ของผู้หญิงส่งผลกระทบต่อประเทศในเชิงลบหลายประการที่สำคัญคือ

1. ประสิทธิภาพเชิงผลประโยชน์ของประเทศเป็นไปอย่างไม่เต็มที่ โดยเฉพาะในหลายๆ กรณี จากสภาพที่ด้อยนั้นทำให้ผู้หญิงกลายเป็นภาระ มิใช่ ผู้ผลิต ที่สามารถผลิตได้เต็มศักยภาพที่มีอยู่

2. การที่รัฐบาลขาดมุมมองของผู้หญิงในการกำหนดนโยบาย และการจัดทรัพยากร ซึ่งผู้หญิงจะมีความต้องการ และมีความสนใจใน มุมมองที่แตกต่างออกไปจากผู้ชาย ด้วยกระบวนการทางสังคมที่มีการ หล่อหลอมที่แตกต่างกัน แต่เนื่องจากสภาพที่ด้อยนั้นทำให้ผู้หญิงมีข้อ จำกัดในการก้าวสู่เวทีสาธารณะ

3. ปัญหาด้านสังคมเกิดขึ้นตามมาหลายประการจากการที่ ผู้หญิงมีสภาพด้อยทำให้ผู้หญิงขาดอำนาจในการต่อรอง ส่งผลให้รัฐบาล สูญเสียงบประมาณในการแก้ไขมากมาย

จากสภาพที่ด้อยของผู้หญิง จึงน่าจะเป็นประเด็นสำคัญที่รัฐบาล ต้องให้ความสนใจและหาทางที่จะเสริมสร้าง หากเป้าหมายในการบริหาร งานของรัฐบาลคือ ความผาสุกและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน หลัก ความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายจึงเป็นปรัชญาที่รัฐบาลต้องนำมา เป็นกรอบในการบริหารราชการแผ่นดิน และต้องสะท้อนให้ปรากฏเป็น รูปธรรมในทุกๆ ด้านของการบริหารราชการแผ่นดิน

การส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย

เมื่อความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายเป็นหลักสำคัญในการ บริหารราชการแผ่นดิน คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่า การส่งเสริมความเสมอภาค นั้นน่าจะเป็นเงื่อนไขสำคัญที่เอื้อต่อการบรรลุความยั่งยืนของการพัฒนา เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมสำหรับคนในสังคม เป้าหมาย/ยุทธศาสตร์ ของการส่งเสริมความเสมอภาคที่จะก่อให้เกิดผล เป็นรูปธรรมภายในบริบทของสภาวการณ์ปัจจุบัน คงกำหนดได้ 3 ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคของผู้หญิงและผู้ชายในการเมืองและการบริหาร ซึ่งรวมถึงการกำหนดทิศทางของการพัฒนาทั้งในระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น

2. การกระจายโอกาส ทรัพยากร และผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาประเทศและท้องถิ่นอย่างเป็นธรรมระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย

3. การปฏิรูปกฎหมายและการกำหนดมาตรการที่เหมาะสม เพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง รวมทั้งเพื่อคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญ

“ความเสมอภาค” ที่ เป็นความจริงในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2550

ภาพจาก : ความเสมอภาคหญิงชาย ความฝันผู้หญิงใน
ชน.ใหม่. news.sanook.comsocialsocial_106672.php.

ในเรื่องของความ “เสมอภาค” ได้มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญทุกๆ ฉบับที่ผ่านมาซึ่งแต่ละฉบับจะมีการบัญญัติไว้ชัดเจนเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับคณะกรรมการในการร่างรัฐธรรมนูญของแต่ละฉบับในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้มีการบัญญัติในเรื่องของความเสมอภาค ดังนี้

มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม

จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 มีการบัญญัติในเรื่องของ “ความเสมอภาค” ไว้อย่างชัดเจน ถ้ามีกฎหมายใดบัญญัติไว้ให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ แต่ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ต่อไปกฎหมายใดก็ตามไม่ว่าจะเก่าหรือใหม่จะขัดรัฐธรรมนูญเหมือนเมื่อก่อนไม่ได้อีก เพราะประชาชนมีสิทธิที่จะไปฟ้องร้องศาลได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งนักการเมืองในการเสนอเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญในสภาอีกต่อไป

อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีการบัญญัติในเรื่องสิทธิและความเสมอภาคไว้ในรัฐธรรมนูญที่ชัดเจนเพียงใด แต่สิทธิเสรีภาพทั้งหมดจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งส่วนนี้ที่ทำให้สิทธิเสรีภาพของประชาชนคนไทยถูกจำกัดไว้ในหลายๆ ด้าน การที่จะให้สิทธิเสรีภาพของคนไทย

เป็นจริงนั้นก็ต่อเมื่อมีการออกกฎหมายออกมารองรับสิทธิเสรีภาพที่ได้มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเท่ากับว่าประชาชนไม่ได้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริงเหมือนที่ได้มีการอ้างไว้ เพราะประชาชนจะทำอะไรได้ก็ต่อเมื่อมีการออกกฎหมายอนุญาตให้ทำเท่านั้น ด้วยเหตุผลนี้ประชาชนไทยจึงยังถูกจำกัดในเรื่องสิทธิเสรีภาพอยู่ ถึงแม้ว่าจะมีรัฐธรรมนูญที่มีความสมบูรณ์ มีการบัญญัติในเรื่องของความเสมอภาคไว้อย่างชัดแจ้งแล้วก็ตาม

รัฐธรรมนูญ 2550 ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมภาคประชาชนจะต้องคำนึงถึงสัดส่วนของชายและหญิงที่มีความใกล้เคียงกัน ในฐานะที่เป็นผู้หญิงก็เป็นประชาชนคนหนึ่งของรัฐ

มาตรา 87 รัฐจะต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมการวางแผนพัฒนาประชาชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพ หรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น

4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็น และเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่

5. ส่งเสริมและให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรา ๙๓ ต้องคำนึงถึงสัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน

นอกจากจะมีการส่งเสริมให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในกิจกรรมภาคประชาชนแล้ว รัฐธรรมนูญฉบับ 2550 ยังส่งเสริมให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับชาติ และระดับท้องถิ่นตาม **มาตรา 97** การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งต้องมีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งครบตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนที่จะมีได้ในแต่ละเขตเลือกตั้ง และต้องเรียงตามลำดับหมายเลข แล้วให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนวันเปิดรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

2. รายชื่อของบุคคลตาม (1) ต้องไม่ซ้ำกับรายชื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งแบบแบ่งเขตและแบบสัดส่วนไม่ว่าพรรคการเมืองใด และต้องคำนึงถึงโอกาส สัดส่วนที่เหมาะสมและความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชาย

จากข้อเสียเปรียบทางกฎหมายที่ทำให้ผู้หญิงมีสิทธิที่น้อยกว่าผู้ชายในสมัยก่อน แม้ว่ากลุ่มองค์กรต่างๆ จะพยายามต่อสู้เพื่อผู้หญิง แต่แท้จริงแล้ว ผู้หญิงก็ต้องต่อสู้ด้วยตัวเองด้วย หากว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญต่างๆ เพื่อให้ผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้ชายนั้นสัมฤทธิ์ผล แต่ผู้หญิงยังคงเลือกที่จะดำเนินชีวิตแบบเดิมๆ เช่นเดียวกับผู้ชายที่ไม่คิดจะเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของตัวเอง เช่น “สามีเมาสุราแล้วข่มขืนภรรยาตนเอง ภรรยาไม่เอาเรื่องเพราะกลัวครอบครัวแตกแยก หรือภรรยายังยินยอมให้สามีจัดการสินสมรสต่างๆ ตามต้องการ” นั่นก็หมายความว่า เธอไม่สามารถจะพัฒนาสิทธิของเธอได้อยู่ดี แม้ว่าโอกาสจะมาถึงแล้วก็ตาม

กฎหมายและความเสมอภาคหญิง - ชาย

จากข้อเสียเปรียบในเรื่องของความไม่เสมอภาคระหว่างหญิงกับชายที่ได้กล่าวข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าผู้หญิงจะเสียเปรียบผู้ชายอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการใช้ชีวิตส่วนตัว จนไปถึงการใช้ชีวิตในสังคมซึ่งกฎหมายก็เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ตกย้ำให้ผู้หญิงต้องอยู่ในสังคมที่มีสิทธิที่น้อยกว่าชายอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็ตามในปัจจุบันได้มีการ

เคลื่อนไหวให้มีการแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้กฎหมายสามารถคุ้มครองสิทธิของผู้หญิงให้เท่าเทียมกับผู้ชายมากขึ้น ถึงแม้จะมีผลสัมฤทธิ์ที่น้อยเมื่อเทียบกับความเท่าเทียมกับผู้ชาย แต่ก็ยังเป็นผลดีกว่าการก้มหน้ารับสภาพโดยไม่เรียกร้องเปลี่ยนแปลงใดๆ เลย

กฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับความเสมอภาคหญิงชายเริ่มมาจากกฎหมายเกี่ยวกับคำนำหน้านามและชื่อสกุล คนไทยได้เริ่มใช้คำนำหน้านามและชื่อสกุลเป็นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 6 พ.ศ. 2456 ต่อมาในปี พ.ศ. 2505 สมัยที่จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี⁴ ก็ได้มีพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. 2505 ออกมาบังคับใช้ ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับคำนำหน้านามและชื่อสกุลที่ยังบังคับใช้ ณ ขณะนั้น 3 มาตรา คือ มาตรา 12 หญิงที่มีสามีให้ใช้ชื่อสกุลของสามี มาตรา 13 หญิงม่ายโดยการหย่าให้กลับไปใช้ชื่อสกุลเดิมของตน และมาตรา 14 หญิงม่ายโดยความตายของสามีจะใช้ชื่อสกุลของสามีหรือชื่อสกุลเดิมของตนก็ได้

ทุกวันนี้กฎหมายในเมืองไทยได้มีการสนับสนุนในเรื่องของสิทธิที่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชายมากขึ้น ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด คือ การเปลี่ยนนามสกุลเมื่อจดทะเบียนสมรส ฝ่ายหญิงมีสิทธิที่จะเลือกนามสกุล ซึ่งก่อนหน้านี้มีแต่ฝ่ายชายเท่านั้นที่ได้รับสิทธินี้ไปพอสมควร

⁴ ศุภรัญญา โบราณินทร์, รายงานผลการวิจัย “ผู้หญิง : คำนำหน้านามและชื่อสกุล” ศูนย์สตรีศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540

นี่คือ จุดเริ่มต้นในการยอมรับเรื่องความเสมอภาคหญิง - ชาย ที่จะมีทิศทางในการพัฒนาที่ดีขึ้นตามลำดับ เชื่อว่าอีกไม่ช้าเกินไป คำนำหน้าของผู้หญิงอาจจะมีคำเพิ่มมาแบบ (Ms.) เหมือนกับของต่างประเทศที่ไม่ระบุว่าผู้หญิงคนนั้นยังโสด (Miss) หรือแต่งงานแล้ว (Mrs) เหมือนก่อน ซึ่งถ้าจะมองถึงความสำเร็จในการเรียกร้อยสิทธิความเท่าเทียมระหว่างหญิงและชายก็อาจจะถือได้ว่าเป็นอีกก้าวหนึ่งของความสำเร็จในการเรียกร้อยสิทธิเพื่อความเสมอภาคระหว่างหญิงกับชาย

บทบาทหน้าที่หญิงและชายกับการอยู่ร่วมกันในสังคม

การอยู่ร่วมกันของหญิงและชายในสังคมปัจจุบัน จากที่ได้กล่าวถึงการมีกฎหมายที่มีการคุ้มครองในเรื่องของสิทธิและความเสมอภาคของหญิงและชายข้างต้นนั้น ถึงแม้ว่าจะมีในเรื่องของกฎหมายเข้ามาคุ้มครองในเรื่องของความเสมอภาคของหญิงและชายแล้วก็ตาม

แต่ในสังคมปัจจุบันหญิงก็ยังมีบทบาทหน้าที่ที่ด้อยกว่าชายจะเห็นได้จากการที่อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจส่วนใหญ่นั้นฝ่ายชายจะเป็นผู้ได้รับเลือก

ในการใช้สิทธินี้ ไม่ว่าจะเป็นส่วนในของภาคเอกชนหรือภาครัฐบาล การที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องมาจากสาเหตุที่ว่าหญิงไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ในการทำงานระดับสูงๆ ซึ่งเป็นผลมาจากภาพลักษณ์ในอดีตที่ติดตัว ผู้หญิงมา

แต่ในทางกลับกัน ส่วนใหญ่แล้วผู้หญิงจะเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จต่างๆ เพียงแต่ผู้หญิงยังขาดโอกาสในการออกมาเป็นข้างหน้า เหมือนกับผู้ชาย ถ้าจะเปรียบเทียบในเรื่องของปริมาณเวลาในการทำงาน ในแต่ละวันของหญิงและชายนั้น จะเห็นได้ว่าเวลาในการทำงานแต่ละวัน โดยเฉลี่ยแล้วผู้หญิงจะให้เวลาในการทำงานมากกว่าชาย ซึ่งถ้าไม่สังเกตดีๆ จะเห็นว่า ถึงแม้ว่าผู้หญิงจะทำเพียงแต่งงานบ้าน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณของเวลาจะพบว่าสัดส่วนการทำงานบ้านของหญิงจะมีมากกว่าสัดส่วนการทำงานนอกบ้านของฝ่ายชาย

แต่ที่สำคัญกว่านั้นคือ ในการผลิตของครัวเรือนก็ได้มีการแบ่งงานกันทำระหว่างเพศ (sexual division of labour) อยู่ด้วยเช่นกัน ที่เห็นได้ชัดเจนคือ งานบ้าน (domestic work) ทั้งหลาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภาระหน้าที่ของผู้หญิง แต่ไม่ได้รับพิจารณาว่าเป็นงาน (Work) เพราะไม่ได้ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนที่นำไปสู่การซื้อขาย และด้วยเหตุนี้งานบ้านจึงไม่รวมอยู่ในรายได้ประชาชาติ⁵

⁵ กนกศักดิ์ แก้วเทพ “ผู้หญิงกับเศรษฐศาสตร์” สตรีศึกษา 2 ผู้หญิงกับประเด็นต่างๆ คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

บทบาทที่สตรียังไม่มีและยังมีความแตกต่างจากผู้ชาย

“บทบาทด้านการเมือง การปกครองในชุมชน” เป็นบทบาทหนึ่งที่ผู้ชายส่วนใหญ่ได้ดำเนินบทบาท และถือเป็นภารกิจในส่วนนี้ในระดับชุมชนหรือในระดับประเทศ บทบาททางการเมือง การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นบทบาทที่สตรีมีส่วนน้อยมาก เนื่องจากสังคมวัฒนธรรมได้กำหนดขอบเขตและการแบ่งแยกบทบาทระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ทำให้สตรีต้องถูกจำกัดในเรื่องของบทบาทหน้าที่

ดังนั้น เมื่อเข้าสู่สถานการณ์โลกปัจจุบัน ทำให้สตรีอยู่ในสภาพของการต้องยอมรับการเข้าไปสู่ฐานะตำแหน่งทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นที่ดีกว่าผู้ชายหรือแทบไม่มีโอกาสเสียเลย ในบางชุมชนบทบาทที่สตรียังไม่มี คือ บทบาทด้านการเมืองและการปกครองท้องถิ่น จึงน่าจะมีการส่งเสริมสนับสนุนผลักดันให้สตรีได้มีบทบาททั้งในเชิงจากนโยบายของรัฐ (Policy) และในเชิงของสังคม (Social)

ความเสมอภาคและบทบาทหน้าที่หญิง - ชาย

จากข้อความที่ว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม (Social animal) ตามที่อริสโตเติล (Aristotle) ได้กล่าวไว้ ฉะนั้นมนุษย์ทุกคนที่อาศัยอยู่ในโลกใบนี้ก็ต้องมีสิทธิ มีความเสมอภาคเท่ากัน เพราะทุกคนมาจากที่เดียวกัน แต่ผู้หญิงกลับถูกลดบทบาททางสังคมลง โดยสังคมมองผู้หญิงแค่มีหน้าที่ทำงานบ้าน เลี้ยงลูก และดูแลสามี ซึ่งต่างกับชายที่มีบทบาทอย่างมากในการอยู่ในสังคม ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้ชายนั้นมีความแข็งแกร่ง มีหน้าที่ในการดูแลครอบครัวหารายได้มาจุนเจือครอบครัว และรักษาความปลอดภัยต่างๆ

แต่นั้นก็เป็นแค่เพียงภาพในอดีตที่ถูกสังคมสร้างขึ้นมาและยากที่จะลบออกได้

ในสังคมปัจจุบันที่มีความเจริญทางด้านสังคมเทคโนโลยีเศรษฐกิจและการเมือง รวมไปถึงการศึกษาที่ไร้พรมแดน ทำให้ผู้หญิงก้าวขึ้นมามีบทบาทภายในสังคม มีการเคลื่อนไหวในการเรียกร้องสิทธิของผู้หญิงให้เท่าเทียมกับชาย และมีผลเกิดขึ้นโดยเห็นได้จากการออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้หญิง ทำให้ผู้หญิงมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็น กล้าที่จะแสดงพลังความคิด และได้รับโอกาสในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้มากขึ้น

ที่เห็นได้ชัดเจน คือ การที่ผู้หญิงได้รับโอกาสและได้รับการยอมรับในการขึ้นเป็นผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของภาครัฐ หรือ ภาคเอกชน ถึงแม้จะมีผู้หญิงน้อยคนที่จะก้าวขึ้นไปสู่ตำแหน่งสูงสุดในเส้นทางสายบริหารระดับสูง แต่ก็เป็นที่น่าภาคภูมิใจอย่างน้อยผู้หญิงที่สังคมเคยมองว่าเป็นเพศที่อ่อนแอได้กลับกลายมา มีบทบาทที่สำคัญในการคิดและการตัดสินใจที่สำคัญหลายๆ ด้าน อาทิเช่น การที่กระทรวงมหาดไทยได้มีการยอมรับในบทบาทของผู้หญิงมากขึ้น ทำให้ผู้หญิงได้มีโอกาสทำหน้าที่ในตำแหน่งเดียวกันกับผู้ชาย โดยมีการแต่งตั้งผู้หญิงให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ให้โอกาสในการแต่งตั้งผู้ว่าราชการหญิงอย่างต่อเนื่องมาแล้วจำนวน 6 คน⁶ อาจจะมีหลายคนมองว่าน้อย แต่ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับอดีตที่ผ่านมา

⁶ เอกสารความรู้ สดว. “ความเสมอภาคหญิง-ชาย ในทัศนะของผู้ว่าราชการจังหวัดหญิง” สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ลำดับที่ 18 / ปีงบประมาณ 2551

ขบวนการต่อสู้ในการเรียกร้องสิทธิความเสมอภาคของหญิง

ภาพจาก : การเรียกร้องสิทธิสตรีในวันสตรีสากล

เพื่อเรียกร้องสิทธิของผู้ใช้แรงงานหญิงที่ถูกกดขี่เอารัดเอาเปรียบ และการถูกเลือกปฏิบัติที่มีต่อชนชั้นแรงงานจึงเป็นกำเนิดของวันสตรีสากล ดังนั้น ใน วันที่ 8 มีนาคม ของทุกปี องค์กรที่ทำงานด้านผู้หญิงหลายประเทศทั่วโลกได้มีการจัดงานวันสตรีสากลขึ้น เพื่อรำลึกถึงการต่อสู้ของกลุ่มผู้ใช้แรงงานหญิง และเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสวันสตรีสากล รวมทั้งการจัด

กิจกรรมรณรงค์เคลื่อนไหวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือแก้ปัญหา โดยเฉพาะปัญหาที่ผู้ใช้แรงงานได้รับผลกระทบตามสถานการณ์ ของแต่ละ ประเทศ

กลุ่มผู้หยิ่งและองค์กรแรงงานหยิ่งได้เคลื่อนไหวก่อกิจกรรม เนื่องในวันสตรีสากลอย่างต่อเนื่องมากกว่า 30 ปี เพื่อนำเสนอสภาพ ปัญหาการถูกเอารัดเอาเปรียบของแรงงานหยิ่ง ซึ่งต้องทำงานโดยได้รับ ค่าจ้างและสวัสดิการที่ไม่เป็นธรรม ตลอดจนเรียกร้องความเสมอภาคและ ขจัดการเลือกปฏิบัติต่อผู้หยิ่งในรูปแบบต่างๆ วันสตรีสากล 8 มีนาคม จึงเป็นสัญลักษณ์แห่งการต่อสู้เรียกร้องสิทธิความเสมอภาคของแรงงาน หยิ่งและกลุ่มผู้หยิ่งที่ต่อสู้เพื่อสิทธิและความเสมอภาคในสังคม

ปัจจุบันแม้สิทธิของแรงงานหยิ่งและสิทธิผู้หยิ่งจะได้รับการพูด ถึงและรับรองเพิ่มมากขึ้น แต่สภาพความเป็นจริง แรงงานหยิ่งทั้งใน ระบบและนอกระบบยังต้องเผชิญกับปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติ ถูกเอารัด เอาเปรียบ ถูกเลิกจ้างอย่างไม่เป็นธรรม ไม่ได้รับความคุ้มครองเมื่อเจ็บ ป่วยจากการทำงาน ผู้นำแรงงานหยิ่งถูกคุกคามเมื่อออกมาต่อสู้เรียกร้อง สิทธิ ฯลฯ ขณะเดียวกันผู้หยิ่งทั่วไปก็ยังขาดความมั่นคงและปลอดภัยใน ชีวิต แม้แต่สิทธิในชีวิต เนื้อตัว ร่างกาย ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน ก็ยังไม่ได้ รับการคุ้มครอง

ดังนั้น ในการเคลื่อนไหวของกลุ่มสตรีก็เพื่อต้องการที่จะยกระดับคุณภาพชีวิต สร้างหลักประกันเพื่อความเสมอภาคของผู้หญิง ซึ่งคนทุกกลุ่มในสังคมได้รับประโยชน์จากการต่อสู้กันอย่างเสมอกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการต่อสู้เพื่อให้รับรองสิทธิความเสมอภาคและการคุ้มครองผู้หญิงในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ

การวางแผนพัฒนาบทบาทหญิงและชายเป็นแนวความคิดที่เกิดขึ้นใหม่ในสังคมไทย จะมีเป้าหมายเน้นหนักของไปในทิศทางของการสร้างความมั่นใจให้กับสังคม เมื่อมีการให้โอกาสผู้หญิงได้มีอำนาจในการตัดสินใจ มีศักยภาพ และสามารถที่จะพึ่งตนเองได้แล้ว สังคมย่อมมีความมั่นใจว่าผู้หญิงจะได้รับความเสมอภาคและสิทธิเท่าเทียมกับชาย

ดังนั้น ในการบริหารจัดการประเทศจึงจำเป็นต้องมีนโยบายในการพัฒนาบทบาทหญิงและชายพร้อมกับการนำนโยบายไปสู่แนวทางการปฏิบัติที่จะผนวกประเด็นการพัฒนาสตรีควบคู่กับการพัฒนาประเทศ⁷ ซึ่งการวางแผนในอดีตที่ผ่านมาจะมีการแยกส่วนของการพัฒนาสตรีออกโดยเห็นได้ชัดเจนในโครงการพัฒนาสตรี (Women in Development) ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นต้นมา

⁷ คณะอนุกรรมการเฉพาะด้านจัดทำแผนหลักงานสตรี นโยบายและแผนงานหลักสตรีระยะยาว (พ.ศ.2535 - 2554) บทสรุป พ.ศ.2537

สภาพความเป็นจริงในสังคมจะพบว่า หยิ่งและชายมีความแตกต่างกันในบทบาทและหน้าที่ และมีความแตกต่างในการเข้าถึงและควบคุมการใช้ทรัพยากร ตลอดจนมีความแตกต่างในเรื่องความต้องการจำเป็นต่างๆ ผู้หยิ่งมีความต้องการที่จะขจัดความขัดแย้งและความรุนแรงในครอบครัว ต้องการสิทธิและความเสมอภาคด้านสถานภาพ และการได้รับบริการสวัสดิการสังคม

ดังนั้น การวางแผนพัฒนาบทบาทหยิ่งชายจึงต้องนำความแตกต่างมาเป็นข้อพิจารณาเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในด้านการจ้างงาน ด้านการอยู่อาศัย ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านปัจจัยจำเป็นพื้นฐานของชีวิต เช่น น้ำ อาหาร การศึกษา และสุขภาพอนามัย

การวางแผนพัฒนาบทบาทหยิ่ง - ชาย 3 ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย (Policy - making) เป็นกระบวนการตัดสินใจทางสังคมและการเมืองในประเด็นการจัดสรรทรัพยากรตามความต้องการและความสนใจของสังคม ขั้นตอนนี้จึงรวมถึงการกำหนดยุทธศาสตร์เชิงนโยบาย
2. ขั้นตอนการวางแผน (Planning) เป็นกระบวนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจะเป็นการจัดทำแผนงาน
3. ขั้นตอนการบริหารจัดการแผนดำเนินงาน (Organization of implementation) เป็นกระบวนการบริหารจัดการแผนดำเนินงานเพื่อให้แผนงานและโครงการบรรลุเป้าหมาย

หลักการวางแผนโครงการ โดยทั่วไปจะประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ที่ให้ความสำคัญในการกำหนดหลักการ และเหตุผล โดยเฉพาะสถานการณ์ที่เป็นปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นขณะนั้นที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น โดยผู้วางแผนจะทำการจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำมากำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการวางแผน กำหนดแผนดำเนินการ และการปฏิบัติงานตามแผนจนถึงขั้นการติดตามผลและประเมินผล

การวิเคราะห์บทบาทหญิงและชาย เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญในการวางแผนการพัฒนาบทบาทหญิงและชาย มีการผสมผสานกระบวนการในการกำหนดกรอบนโยบาย การกำหนดแผนการดำเนินงานและการประเมินผล ซึ่งจะมีส่วนทำให้นโยบายและโครงการที่นำไปสู่การปฏิบัติ สามารถเข้าถึงความแตกต่างระหว่างหญิงและชายได้อย่างดีขึ้น ในบางกรณีนโยบายหรือโครงการ อาจจะถูกว่าบทบาทหญิงและชายมีสภาพเป็นกลาง กล่าวคือ ไม่มีส่วนที่จะเสนอแนะในเรื่องของหญิงและชายเลย แต่ถ้าหากนำการวิเคราะห์บทบาทหญิงและชายมาใช้เช่นการวิเคราะห์ผลกระทบของโครงการในระดับชุมชน และการวิเคราะห์ถึงความต้องการของหญิงและชายในแต่ละโครงการ ก็จะทำให้สามารถมองเห็นประเด็นของการแบ่งแยกการทำงานระหว่างเพศจากข้อมูลที่ได้รับได้ดียิ่งขึ้น

บทสรุป

แม้จะเป็นที่ทราบกันดีทั่วทุกมุมโลกว่า ในทุกสังคมวัฒนธรรม ความแตกต่างระหว่างหญิงและชายยังคงปรากฏให้เห็น และยังสะท้อนถึงความไม่มีประสิทธิภาพของนโยบายการพัฒนาขั้นพื้นฐานกล่าวคือประเด็นหญิงชายยังเป็นที่ละเลยต่อการนำมาเป็นข้อพิจารณาในการกำหนดนโยบาย และแผนงาน อย่างไรก็ตามหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ได้พยายามขจัดและลดปัญหา ด้วยการร่วมมือประสานการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย โดยสร้างความเชื่อมั่นว่า “ผู้หญิง คือ ผู้ฟื้นฟูเศรษฐกิจ ผู้หญิงคือผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่มีศักยภาพ ผู้หญิง คือ ผู้ทำงานที่เป็นชุมพลังของแรงงานที่ยิ่งใหญ่ และผู้หญิงแห่งวันนี้คือ ผู้หญิงแห่งอนาคต”

ที่เห็นได้ชัด เช่น ในด้านกฎหมาย ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมายในฉบับปี 2550 ก็ตาม ซึ่งดูเหมือนว่าหญิงและชายจะมีความเสมอภาคกันมากขึ้น แต่ประเด็นสำคัญ เช่น วิธีการจดทะเบียนสมรสและการจดทะเบียนหย่าก็ยังไม่มีการปรับปรุงแก้ไขให้รัดกุมขึ้น ถึงแม้จะมีการแก้ไขในเรื่องของกฎหมายแล้วก็ตาม แต่ถ้าจะให้เห็นผลที่สำคัญยิ่งก็คือ การรณรงค์เผยแพร่ให้เห็นความสำคัญของความเสมอภาคระหว่างเพศในสถาบันครอบครัว มิเช่นนั้นแล้วความเหลื่อมล้ำในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของสามีภริยาในความเป็นจริงคงจะดำรงอยู่ไปอีกนาน และยังก่อให้เกิดปัญหาคุณภาพทางเพศที่ไม่เท่าเทียมกันจนเป็นต้นเหตุสำคัญของปัญหาสังคมอื่นๆ ตามมา

นอกจากปัญหาที่เกิดจากกฎหมายขาดความเสมอภาคแล้วยังพบว่า กฎหมายบางเรื่องยังล่าช้าไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและกฎหมายที่ไร้เสถียรภาพในการบังคับใช้ อย่างที่เห็นได้ชัดคือ กฎหมายที่เกี่ยวกับการทำแท้ง ซึ่งมีการบัญญัติไว้ว่า การทำแท้งเป็นความผิดอาญา เว้นแต่จะเป็นการกระทำโดยแพทย์เพื่อรักษาสุขภาพของผู้หญิง หรือการตั้งครรภ์ที่เกิดจากการโดนข่มขืน กระทำซ้ำเร้าของผู้หญิงด้วยข้อยกเว้นที่มีจำกัดทำให้นำไปสู่กระบวนการในการลักลอบทำแท้งเถื่อนซึ่งผู้หญิงต้องเสี่ยงชีวิต และเสียค่าบริการที่สูง

สำหรับกฎหมายที่ไร้เสถียรภาพในการบังคับใช้อีกกลุ่มหนึ่งคือกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและการแสวงหาผลประโยชน์จากการค้าประเวณีของหญิง ทำให้ธุรกิจจำพวกนี้แพร่ขยายอย่างรวดเร็ว โดยที่มีการสนับสนุนจากกลุ่มอำนาจและกลุ่มอิทธิพลต่างๆ ซึ่งธุรกิจเหล่านี้บ่อนทำลายสุขภาพอนามัยของประชาชนสถาบันครอบครัว และจริยธรรมของสังคม

อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย การที่จะอยู่ร่วมกันเพื่อให้เกิดความสงบสุขภายใต้สังคมเดียวกัน ทุกเพศควรที่รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองว่าคืออะไร จะต้องทำอะไรบ้าง ต่างฝ่ายต่างก็ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ไม่ล่วงละเมิดหรือก้าวล่วงสิทธิของกัน เพียงแค่เท่านี้ความเสมอภาคระหว่างหญิงชายก็เกิดขึ้นมาเอง รวมไปถึงการอยู่ร่วมกันในครอบครัวเดียวกันของหญิงชาย ถ้าไม่มีการแบ่งหน้าที่ภายในบ้าน เรื่องความไม่เสมอภาคก็จะไม่สำคัญ

ดังนั้น การที่จะส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคขึ้นนั้น ควรที่จะริเริ่มให้เกิดในหน่วยย่อยเล็กๆ ก่อน เช่น ในระดับครอบครัว ซึ่งครอบครัวเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญในการที่จะสร้างความเสมอภาคและปลูกฝังในเรื่องของสิทธิต่างๆ ที่ตนพึงมีในสังคม จากนั้นก็จะเข้าสู่ระดับชุมชน ระดับสังคม และระดับประเทศตามลำดับ เพียงเท่านี้การอยู่ร่วมกันระหว่างหญิงและชายก็จะไม่เกิดปัญหาในเรื่องของความไม่เสมอภาคทางเพศเกิดขึ้น

